

V piatok, 4. novembra 2022 sa na Gymnázium Jozefa Lettricha v Martine uskutočnila v poradí tretia, tematicky veľmi aktuálna a dôležitá prednáška v rámci projektu *Speak Up!*. Téma prednášky bola: *Opatrenia Európskej únie v oblasti klimatickej zmeny*. Pozvanie prijala pani Zuzana Jarošová, analytička pre Karpatský rozvojový inštitút.

Na úvod prednášky pani odborníčka Jarošová žiakom vo všeobecnosti predstavila pôsobnosť jej činnosti v oblasti klimatickej sféry a konkretizovala dôležitosť tejto problematiky vzhľadom k zmene klímy a globálnemu otepľovaniu, ktoré ovplyvňujú celkový život človeka. Zdôraznila dôležitosť participáciu mladých ľudí v klimatických témach. Pani Jarošová špecifikovala, že prednáška bude tematicky zameraná najmä na zmenu klímy v mestách.

V prvej časti prednášky bolo žiakom objasnené, že zraniteľnými vzhľadom ku klimatickým zmenám sú ľudia všetkých vekových kategórií. Zdôraznila, že sú to práve mestá, ktoré sú producentom skleníkových plynov. Upozornila na fakty, že problémy súvisiace s klimatickou zmenou, ako je výskyt sucha či záplavy, sa budú v budúcnosti vyskytovať častejšie. Čoraz väčší problém predstavujú aj dodávky čistej vody a to aj na Slovensku čo bolo v minulosti nepredstaviteľné. Bolo poukázané aj na problematiku veľkých miest, ktoré obsahujú len veľmi málo zelenej plochy alebo zanedbateľné množstvo. Prostredníctvom otázok žiaci aktívne participovali v diskusii o tom ako sa zmenila klíma počas ich života priamo v Martine.

Druhá časť prednášky bola venovaná riešeniam, pomocou ktorých je možné klimatickú krízu zvrátiť. Pani Jarošová narvhla žiakom riešenia v podobe menšej spotreby vyčerpateľných zdrojov alebo prechodom na iný druh energie alebo redukciiu dopravy. Dôležitú rolu hrá zvyšovanie klimatickej odolnosti, čiže pripravenosť na väčšie sucha a viac prírodných katastrof. Bola vyzdvihnutá dôležitosť modelovania jednotlivých situácií, ktoré pomáhajú zvyšovať pripravenosť na možný stav. Žiaci opätovne prostredníctvom otázok priniesli zaujímavé riešenia na zvrátenie klimatickej krízy v podobe zníženej výstavby fabriek a väčšej výsadby stromov.

Tretia časť prednášky bola venovaná prieskumom ovzdušia klímy Martina. Je dôležitá dostupnosť parkov, ktoré v mestách vytvárajú tieň počas horúčav, čo je dôležité pre ochladenie ulíc najmä pre staršiu generáciu ľudí, kedy dochádza vzhľadom k vlnám horúčav k zdravotným problémom. Na základe štatistiky bola hodnotená participácia a vyvinutý záujem u vekových kategórii občanov vzhľadom ku klimatickému prieskumu v Košiciach. Pani Jarošová poskytla informáciu o tom, že ľudia stredného veku vyvíjajú najvyššiu aktivitu a participáciu na zmene klimatickej krízy, mladšia generácia vníma klimatickú hrozbu ako problém, ale záujem o túto problematiku je nižší, respektíve nevidí to, ako veľký je problém. U staršej generácie občanov je záujem o problematiku najnižší.

Vo finálnej časti prednášky bol kladený dôraz na dôležitosť aktivity mesta proti vysokým horúčavám, pretože to vytvára možnosti nasadenia rôznych ochladzovacích prostriedkov a ďalších vymožeností, ktoré sú nápomocné na vzniku zdravotných ťažkostí. Na záver pani Jarošová poukázala na to, že najdôležitejším pre odvrátenie klimatickej krízy je zapájanie odbornej verejnosti, občianskej spoločnosti, pracovníkom MsÚ, ktorí sú zodpovední za vypracovávanie mapy „zraniteľných oblastí“ a v neposlednom rade zodpovedné správanie jednotlivcov. Bola spomenutá aj iniciatíva *Klíma tá potrebuje*.

Euroatlantické centrum ďakuje pani Jarošovej za prijatie pozvania na prvú časť podujatia *Speak Up!*, za odovzdanie užitočných informácií, odpovedanie na podnetné otázky žiakov a za prednesenie odporúčaní a rád ako bojovať proti klimatickej kríze.